



UNIVERSITÄTS-  
BIBLIOTHEK  
PADERBORN

## Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. D. Ioannis Ivsti Lanspergii, Natione Bavari, Illvminati  
Ac Religiosissimi viri, Carthusiae Coloniensis ante annos  
centum Vicarii, & Magistri Nouitiorum laudatissimi Opera**

In Qvinque Tomos Distributa, à mendis expurgata, veteri integritati  
restituta, & indicibus locupletata

De Sanctis

**Landsberg, Johannes Justus**

**Coloniae Agrippinae, Anno M.DC.XXX**

Exegesis Euangelij Luc. VII.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-47060](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-47060)

T. V.  
22

Cingulum tradere Chanaan qd fit.

Aphe. 4.

1. Theff. 3.

Sapient. 1.

Rom. 5.

purpura charitatis, qua virtutes omnes & exornantur & perficiuntur, indolentium eius. Beata anima quæ his rebus virtutibus est. Nobilis in portis, id est, extremo iudicio (olim namque in portis fiebant iudicia) vir eius, Dominus Iesus Christus, quando sederit cum senatoribus terræ, sanctis Apostolis & cæteris perfectis viris ad iudicandos viuos & mortuos. Tū enim omnes pariter illius intelligēt maiestatem, & velint nolint verum Deum, quæ summa nobilitas est, confitebuntur. Sindonem fecit, & vendidit, præbens omnibus in se purissimæ castitatis exempla atque ad sui imitationem prouocans: & cingulum tradidit Chanaan: homines à Deo alienos inuitans ad pœnitentiam & arctiorem vitam, quæ potest per cingulum accipi, quæ corpus stringitur. Vel cingulum tradidit Chanaan, quando Christi ex Chanaanorum terra oriundi seruitio se mancipauit. Fortitudo & detorquendum eius: siquidem constantiam in aduersis retinet, & mores compositos atque honestos ubique sectatur & ridebit in die nouissimo ob conscientie securitatem, quam præstat vita sincera & inculpata. Os suum aperuit sapientie, nihil vnquam futile, nihil superuacaneum, nihil stultum aut scurrile proferens, sed quod sit ad ædificationem fidei vt det gratiam audienti: & lex clementie in lingua eius, qua consolatur afflictos, imbecilles, fragiles, tentationibus prægrauatos, quibus pia consolationis fomenta adhibenda sunt, ne abundantiori tristitia absorbeantur. Considerauit mitas domus suæ, & conscientie suæ latebras omnes perspexit, panemque otiosa non comedit. Non enim otio torpentibus, sed fortiter decertantibus datur regnum cælorum. Sed & Apostoli ea verba sunt, vt qui non laborat, nec manducet. Et hic vtilissima institutio est, vt vnusquisque sese nõ alio consideret. Habent enim singuli sua vitia, quæ si bene attendant, incurtuerunt alienorum. Surrexerunt filij eius, qui eius vel verbis vel exemplis ad Dominum conuersi sunt & beatissimam prædicauerunt, tum ob eximie gratie dona, quæ percipit in præsentia, tum ob futuram gloriã in cælis illi repositam: & vir eius, id est Christus laudauit eam, dum laudabilem reddidit, & olim etiam in cælis coram sanctis omnibus laudabit. Multæ filie, sanctæ Ecclesie congregauerunt diuitias virtutum & meritorum: at tu beatissima Maria Magdalena omnes pene supergressa es, excellentissime coronata in cælis. Fallax gratia & fauor humanus, & vana est corporis pulchritudo: mulier timens Dominum ipsa laudabitur. Date ei de fructu manuum suarum, vt ex ijs quæ gessit in corpore metat vitam æternam, & laudent eam in portis extremi vel particularis iudicij opera eius. *Honorum enim operum gloria est fructus.* Impij autem qui hic bene operari negligunt, non laudem, sed ignominiam sempiternam referent ex se ceteris suis.

EXEGESIS EVANGELII IN eodem Festo Luca VII.

**I**N præsentis diei Euangelio fratres charissimi, proponitur nobis exemplum veræ pœnitentiæ in beatissima Maria Magdalena, in qua sicut abundauit iniquitas, ita abundauit & gratia, quam Christus pro sua benignitate totam conuertit ad se, vnico gratie suæ, sed singulari valde respectu.



spētu, adeo in ea veterem extinguens hominem, peccandi que destruēs consuetudinem, vertens quē illi in nauseam quicquid prius malè dilexerat: denique tanta cum inflammans charitate, vt inter præcipuos sanctos merito numeretur. Quam magna multitudo misericordiæ tuæ Domine Iesu, quā ineffabilis altitudo sapientiæ tuæ, quam incomprehensibilis virtus potentiae tuæ, qua tantis iniquitatibus tam facilem dedisti veniam, tam longè & miserè aberrantem ad vitam reduxisti viā, tam inexplicabilibus irretitam nexibus vitiorum, omnino reddidisti liberam & absolutam. In his omnibus tuam Domine prædicamus bonitatem, tuam effertimus clementiam: quia toto ad te corde conuerti post admissa peccata non volentis est neque currentis, sed miserentis gratiæ tuæ. Atque vtinam tua efficias gratia, vt hoc tam memorabile poenitentiae exemplum omnes peccatis deditos ad meliorem animum reuocet, quibusquē licuit imitari peccatricem mulierem, libeat etiam imitari poenitentem discipulam tuam. Non enim propterea memoriæ posterorum commendari voluisti misericordiæ tuæ viscera, quæ in beatissimam Mariam Magdalenam declarasti, vt simus ad peccandum audientiores sed vt ad agendam poenitentiam efficiamur alacriores. Plane, inquam, dilectissimi insignis nobis hodie peccatrix, sed eadem toto animo poenitens Euangelica lectione depingitur, vt & nos declinemus à malo, & faciamus dignos poenitentiae fructus. Alioqui ad maius iudicium nobis erit Mariæ Magdalene poenitentia, si nos pigeat illam pro modulo nostro imitari. Atqui ipsum age Euangelium inspiciamus.

Psalm. 10.  
Rom. 11.

Rom. 9.

Psalm. 116.  
Matth. 5.  
Luc. 11.

Rogauit Iesum quidam de Phariseis, vt manducaret cum illo. Et ingressus domum Pharisei, discubuit.

Phariseorū Dominus Iesus multas semper insidias perpeffus est. Publicellum calumniabantur, occultè illi derogabant: quandoque blanditijs eum demulcebant, sed vt velut incautum grauius vulnerarent & tamen quamuis eorum erga se malitiam & inexpiabile odium non ignoraret, nihilominus non refugit eorum conuiuia, si qua forè ratione eos à sua dementia potuisset reuocare. Dolebat eorum insaniam, sed quia non tam infirmitate, quā destinata malitia eum persequebantur, difficile curari poterant. Caueamus ergo inuidiam, quæ miseris scribas & phariseos, ludæorumq; pontifices eo miseræ, imo malitiæ adduxit, vt vitæ autorè perimere non dubitarent. Ingressus est igitur Dominus domum Pharisei non tam manducandi causa, quam illum conuertendi. Quāquam etiam hic notandum sit Dominum propter nos cum diues esset tantam subisse inopiā, vt etiam hostium suorum nempe phariseorum voluerit cibis sustentari.

Phariseorum  
in Christum  
insidiæ & do-  
li inexplicabiles,

2. Cor. 8.

Et ecce mulier, quæ erat in ciuitate peccatrix, vt cognouit, quod Iesus accubuit in domo Pharisei, attulit alabastrum vnguenti.

Mulier hæc non alia fuisse credenda est, quam soror Lazari, tamen si quidam diuersum sentire videantur. Sufficiat nobis ita sentire Romanam Ecclesiam, pluresquē doctissimos & sanctissimos patres. Peccatricem autem eam fuisse & quidem insignem declarat Marcus, dum ait ab ea septem de-

Mulier que-  
nam reuera  
hæc fuerit.  
Marc. 14.

nnn moma,



T. V.  
22

Peccatrix cur  
dicta fuerit  
Maria Mag-  
dalena

Matris Mag-  
dalene in  
conuersione  
quale fuerit.

Confessio  
Marię Mag-  
dalene pub-  
lica qualis.

Pœnitentię  
perfectę for-  
ma qualis  
esse debeat.

Modus pœni-  
tendi B. Ma-  
rię Magdale-  
ne quam su-  
erit mirabi-  
lis.

monia, id est, vt Patres exponunt, vitiorum vniuersitatem esse expulsam. Erat autem diuicijs & delitijs effluens, quæ res vberem illi peccandi materiam suppeditabant: iamq; illius vita dissoluta incantum apud omnes divulgata erat, vt peccatrix diceretur. Quod autem corde compuncta, venit ad domum Pharisei, non casu illi euenisse putandum est, sed quod Dominus forte audierit concionantem. Facile autem potuit Dominus Iesus verborum suorum aculeos in illius cor defigere, eamq; penitus animo sauciare, lacisq; suæ radijs illustrare tenebras mentis eius, vt turpitudinem suam, vitæq; pericula agnosceret, atque ex ijs agnitis terrore concussa, sui emendationem meditaretur. Tracta est igitur prius à Domino, vt veniret ad audienda verba illius. Non enim venisset, nisi traheretur. Si autem non venisset, misericordiam non esset consecuta, quia nec penitentia egisset, ad quæ agendam incitata & cõpuncta est sermonibus Saluatoris. Sed mirum est quod nulla habita neq; conuiuij, neq; conuiuarij ratione, confusione contempta ingressa est alienas ædes, & alijs epulantibus, ipsa lachrymis sese afflixit. Verum fecit hoc intima peccatorum suorum agnitio & vehementissimus dolor, quod Deum suum tam dire offendisset: & quia publice peccauerat, multisq; fuerat peccandi occasio, publicam quoque non erubuit agere penitentiam, nihil magnopere quid de se sentirent homines sibi curandum putauit, tantum vt posset cum Deo redire in gratiam. Vicit pudorem ingens dolor & amor, quantoq; vehementius inuis ponderabat peccati sui turpitudinem, tanto minus foris erubescere coram hominibus plangere quod perpetrauerat. Itaque attulit secum alabastrum vnguenti. Noluim enim vacua venire ad Dominum, sed quem multipliciter offenderat, multis officiosissimæ humanitatis obsequijs rursus delinire contendit. Vnguentum quod contra Dei voluntatem suo corpori malè adhibuerat, iam venit effundere in pedes Saluatoris.

Et stans retro secus pedes eius, lachrymis cœpit rigare pedes eius, & capillis capitis sui tergebat, & osculabatur pedes eius & vnguento vngebat.

Hæc est forma veræ pœnitentię, vt qui se prius exultit per superbiam, per humilitatem sese deiciat. Humilis enim & verecunda debet esse satisfactio, per quæ emendatur superba transgressio. Maria Magdalena quæ prius frontem perfricauerat, & absq; vlllo rubore volutabatur in sordibus vitiorum, neq; Deum neq; homines verita, iam verecunda domum pharisei ingreditur, nec tamen se iungit conuiuantibus, sed demisso vultu, lugubri corde sese abiecit ad pedes Domini Iesu, idq; à tergo, non ausa scilicet in facie illius conspectumq; venire, quem se nouerat tam impudenter contempnisset. Deinde lachrymis lacus habenas, magnū earum imbrem sudit in pedes Dñi hand dubie puluerulentos & cœnosos, eo quod nudus pedes eius Dñs semper incederet, luæ pœnas nostris sceleribus debitas, rigauitq; pedes lachrymis, & capillis capitis tergebat quos lauerat, & ore osculabatur, & vnguento vngebat. Ita ergo membra corporis quibus ante peccauerat, iam pœnitentię studijs castigat. Oculos dudum lasciuos, iam lachrymis affligit: Capillos ad illaqueandas animas meretricio ornatu cõpositos, nunc ad tergendas sordes peccati sui ter-



sui redemptoris ore prius impudico, nunc eosdem frequentissime & humiliter oscularur: vnguentum denique in Domini pedes effundit, ijs omnibus id reuera significans, quod se totam suamque omnia Deo opter velitis impendere, & priore infidelitate & ingratitude suam summa cum fide & gratitudine compensare.

D. Gregorius in hunc locum scribens, Quot, inquit, in se habuit oblectamenta, tot de se inuenit holocausta. Conuertit ad virtutum numerum, numerum criminum, ut totum seruiret Deo in poenitentia quicquid ex se Deum contempserat in culpa. D. quoque Cyprianus sermons de ablutione pedum elegantissime hanc Mariæ Magdalene poenitentiam commemorat, dicens ad Dominum: Hoc in muliere peccatrice aliquando passus est: nec dedignatus es in mensa solenni multis conulescentibus infamis personæ suscipere salutem, cuius deuotio vna est tibi capillis pro linteo, oculis pro catino, lachrymis pro baptismo. Tergit, lauit & vnxit vnguento. Macerata intrinsecus anima proprium in sancta sanguinem inuult: singula sua præbere ministerium. Cor contritum erupit in lachrymas, fides lauit, charitas vnxit. Hæc multa in conspectu tuo congerens holocausta, de fonte cordis stertus hausit quos protulit, de poenitentia pyxidem vnguenti: quæ obtulit, caputque pro suppedaneo strauit, crinibus circumfusus pedes sacros inuoluit & terxit. Nihil sibi de se retinens, totam sese tibi deuouit, & tu assuetum potius quam factum attendens, vngebas vngentem, abluebas lauantes, tergebas intrinsecus poenitentem. Hæc ille. Sed quid hæc nosse iuuat, nisi imitanda suscipiamus? Pro publicis criminibus publicam esse agendam poenitentiam hoc exemplo docemur. Qui enim alios suis exemplis pertraxit ad vitia, sua quoque poenitentia debet quos euerit aut saltem euertere potuisset ad sui emendationem prouocare. Sic David sanctus pro perpetrato adulterio & homicidio qualem egerit poenitentiam ipse de se locuples testis est multis Psalmorum locis, ut ubi ait: *Laboravi in gemitu meo, lauabo per singulas noctes lectum meum, lachrymis meis stratum meum rigabo.* Item: *Miser factus sum & curuatus sum vsque in sinem, tota die contritus ingrediebatur. Afflictus sum & humiliatus sum in nimis, rugiebam à gemitu cordis me. Quoniam iniquitatem meam annuntiabo, & cogitabo pro peccato meo.* Cuius poenitentiam D. Hieronymus in Fabiola sic describit: David sancti & mansuetissimi vici homicidium pariter & adulterium, septem dierum emendabat fames iacebat in terra, volutabatur in cinere, & oblitus regis potestatis, lumen quærebat in tenebris: illumque tantum respiciens, quem offenderat, lachrymabili voce dicebat: *Tibi soli peccaui, & malum coram te feci.* Et: *Redde mihi letitiam salutarem tuam, & spiritu primum meo confirmam me.* Atque ita factum est, ut qui me prius docuerat virtutibus suis, quomodo stans non caderem, doceret per poenitentiam, quomodo cadens resurgerem. Hactenus ille. Olim fides, ut diuinum possent anteuertere iudicium, & ipsi potius in se punire quod perperam admisissent, quam diuinæ iustitiæ puniendum seruarent, etiam pro occultis criminibus quandoque aut ipsi vltro exigebant, aut à sacerdotibus oblatum non respuebant publicæ poenitentia salutare remedium.

Sed hodie etiam impune grauissima admittuntur flagitia, nec tamen poenitentia pharmacum queritur, imo etiam oblatum contemnitur. Vnde mala innumera proficiuntur. Videat quisque, ne sibi ipsi imponat. Qui hic pro manifestis sceleribus non vult congruam agere poenitentiam, quando-

Gregorius.

Cyprianus.

Poenitentiam publicam quando quis agere debeat.

1. Reg. 11. Psalm. 6.

Psalm. 17.

Hieronymus.

Psalm. 50. Ibidem.

Poenitentia agendi olim modus quis fuerit.

Hebr. 10. Job 24.



T V  
22

Lucæ 13.  
Christus qui-  
nam pro pec-  
catis nostris  
satisfecit.

Ezech. 11.

Cyprianus  
Sermo de  
ped. in ablu-  
tione.

Greg. rius.

Iudicium te-  
merarij du-  
plex hunc  
parisquam  
tulisse hoc in  
1920.

Lucæ 6.  
Matth. 7.

Iudicare a-  
lios leuiter  
quam sit pe-  
ccatorum &  
impium.

Rom. 14.

que incidet in manus Dei viuentis, qui nihil patietur inultum abire. Magna quidem est misericordia Dei, & Christus Iesus abunde satisfecit pro peccatis nostris, at nihilo minus ipse Dominus in Euangelio clamat: *Nisi poenitentiam egeritis, omnes peribitis.* Quid tibi blandiris homuncio de Christi satisfactione, de Dei misericordia, si illius nobis iussa exequi? Vult ille ut pro peccatis agas poenitentiam, & tu semper in vitijs iacens audes illius satisfactione contentus esse? Obsecro dilectissimi sequamur poenitentem Mariam Magdalenam quod si non tanta nobis inest cordis contritio, precibus eam à Deo impetrare nitamur. Hoc ipsum nobis grauiter doleat, quod non dolemus. Interim clamemus ad Dominum ut auferat à nobis cor lapideum, & det nobis cor carnis. Certè non fraudabimur desiderio nostro, si in prece perseuerauerimus. Quid verò consilius quid magis necessarium esse queat homini, quam ut per poenitentiam castiget mala quæ fecit, dum adhuc viuere licet, ne inopinata extinctus morere, cum peccatis suis mergatur in chaos tartareum, vbi nulla est redemptio? Sequitur:

Videns autem Phariseus qui vocauerat eum, ait intra se, dicens: Hic si esset propheta sciret utique, quæ & qualis esset mulier quæ tangit eum: quia peccatrix est.

Ecce superbus & leprosus Simon superbo oculo diuini clementiz, ut ait D. Cyprianus, diligentiam non potest intueri, sed moleste fert, quod tangit se à peccatrice Dominus sustinet. Qui si lepræ suæ ipsum Dominum accideret mundatorem, non dedignaretur, si de plenitudine gratiæ eius aliquid accipiant, si lauat immundos, si iustificat impios, si reuocat exules & abiectos. O verè superbum Phariseum, qui, ut ait D. Gregorius, non solum venientem peccatricem mulierem, sed etiam susipientem Dominum reprehendit videlicet veraciter apud se superbus & fallaciter iustus. Aegram reprehendit de ægritudine, medicum de subuentione, qui ipse quoque de elationis vulnere egrotabat, & ignorabat. Duplex autem Phariseus iste temerarium tulit iudicium. Vnum de Domino, alterum de Maria Magdalena, Dominum ob susceptam mulierem censet non esse prophetam, tantum abest, ut eum Deum credat: Mulierem autem affirmat esse peccatricem, quæ iam peccatrix non erat. Itaque in peccati prohibitionem, dicens: Nolite iudicare. Atque hinc peripicuè licet animaduerti, quantum iudicium omne vitandum sit. Phariseus certo nouerat mulierem hanc fuisse peccatricem, & tamen errauit grauitè id de eâ sentiendo, quando quidem iam iam conuersa erat. Quis ergo post hac ita stolidus erit, ut quantumuis flagitiosum hominem audeat temerè iudicare, cum possit in momento totius relapsare? Quanta igitur eorum improbitas & amenitas est, qui se pè ex frivolis suspitionibus alios iudicant, & quandoquæ etiam aliorum bene facta in petus interpretantur? Nemo facile possit capere, quam periculosam, quam horrendam sit leuiter alios iudicare. Probat hoc istius Pharisei error, qui utique bene sentiebat eam fuisse peccatricem: sed errabat credens adhuc talem esse. Faciamus igitur, quod à Apostolo sapientissimè admonet, ita dicens: *Non ergo amplius inuicem iudicemus: sed hoc iudicare magis, ne parato offendiculum sit atri vel scandalum.* At nunc videamus quemadmodum Dominus Phari-



Pharisæum hunc, licet sola adhuc cogitatione isthæc pertractantem, de errore conuicerit, & proprio illum mucrone iugularit.

Et respondens Iesus, dixit ad illum: Simon habeo tibi aliquid dicere. At ille ait: Magister dic. Duo debitores erant cuidam sceneratori: vnus debebat denarios quingentos, & alius quinquaginta. Non habentibus illis vnde redderent, donauit vtrisque. Quis ergo eum plus diligit? Et respondens Simon dixit: Acstimo quia is, cui plus donauit. At ille dixit ei: Rectè iudicasti.

Hic primo ipsum Pharisæum ad alios considerandos & iudicandos male intentum ad se reuocat, & ipsa verborum specie reddit attentum: tanquam illi diceret: Nosse te ipsum. Tantumne est ab re tua oijtibi, Aliena vt cures, eaq̃ que nihil ad te attinent? Hoc, inquam, Dominus efficere voluisse videtur, dum ait: Simon habeo tibi aliquid dicere. Istis enim verbis eius attentionem prouocat, simulq̃ à mulieris temeraria iudicatione sapienter abducit. Quod autem de duobus debitoribus proponit paradigma, de duobus peccatoribus intelligendum est, sed quorum vnus plus, alius minus peccauerit: dumq̃ addit sceneratorem illis non habentibus vnde redderent, vtrisque donasse debitum, Dei misericordiam exprimit nobis non habentibus vnde illius iustitiæ vnquam possumus satisfacere, peccata nostra condonantem. Quis enim illi posset vel pro minimo peccato satisfacere? Quod ergo remittit nobis, illius immense misericordiz est, non nostri meriti. Gratis iustificat nos, non tamen vt hæretici volunt, quasi nos nihil agere debeamus. Namque etiam hic dicitur quod cui plus donatum est plus diligit? Quid est autem diligere Deum, nisi eius præceptis obtemperare? Sic ergo gratis iustificat, vt tamen velit nos suis obtemperare mandatis. Nec mouere quenquam debet, quod Deus hic sceneratori comparatur. Reuera namque scenerator est, sed omnino benignissimus, qui sic à nobis vsuras exigit, vt tamen eas non in suum, sed in nostrum velit lucrum cedere. Neque enim vult in nobis otiosa esse dona sua, sed vt proferantur in opus: & tamen nihil inde illi accedit commodi: totum nobis proficit: nobis planè & feritur & meretur. At nihilo secius vult nos esse cooperatores gratiæ suæ. Quod cum nollet seruus ille piger, qui abscondit pecuniam domini sui, audiuit ab eo: Serue male & piger, quare non dedisti pecuniam meam numularijs? & ego veniens recepissim vtique quod meum est cum vsuris. Hanc nunc noscitur Evangelici, & securi de meritis Christi, ipsi nulla sibi merita acquirant. Sentient quandoque quam miserè & sibi & alijs imposterint. Porro sciscitatur Dominus ex Pharisæo, vter plus dilexerit, cui minus, vel cui plus donatum est: cumq̃ respondet plus amare cui plus remissum sit, suo nimirum se gladio confodit. Vnde est apud D. Gregorium in

Gratis iustificati n' s qui sine intelligendum.

Luce 12.  
Scenerator  
vbi dicitur  
Deus.

Matth. 25.  
Luce 19.  
Lutherani vbi  
suisra sibi de  
Christi meritis  
blasphemantur.

Gregor.



T. V.  
22

renocandum. Summa erga eum mansuetudine, non aliqua seueritate vritur. Deinde eidem mala illius, & mulieris bona enumerat.

Et conuersus ad mulierem, dixit Simoni. Vides hanc mulierem? Intraui in domum tuam, aquam pedibus meis non dedisti, hæc autem lachrymis rigauit pedes meos & capillis suis terfit. Osculum mihi non dedisti, hæc autem ex quo intrauit, non cessauit osculari pedes meos. Oleo caput meum non unxisti, hæc autem unguento unxit pedes meos.

Pulchrè conuincit Pharisæum minus eum dilexisse Dominum, quam poenitentem mulierem, idq; enumerando illi quæ ipse erga Dominum neglexisset, & quæ sanctissima peccatrix declarasset: tanquam illi diceret: Tu quidem Simon iustus tibi videris & hanc foeminam vt peccatricem despicias. Sed quod illa me longè plus amet, atque ideo iustior sit, quam tu, testatur illius in me maximi amoris argumenta, tuaquæ negligentia. Tu mihi & vilia & vilitata humanitatis officia non impendisti: hæc verò & magna & insolita mihi præstitit. Quare hoc? Quia & ipsa me vehementer amat, & ipsam amorem quibus potest indicijs demonstrat: & tu paruo aut nullo mei reueris amore. Si enim diligeres, non posses vtrique tam erga me negligens esse. Amor enim aut magna operatur vbi est: aut si operari renuit, amor non est. Noli ergo foeminam hanc despiciere, quæ etsi hæctenus muliebri leuitate & seculari vanitate seducta vitijs dedita fuit, tamen nunc toto ad me corde conuersa, vt cernis, agit poenitentiam & quidem publicam atque ex maximo amore proficiscentem, sicut eius facta probant. Notandum hic est, quod Dominus tam studiose Pharisæo enumerat opera sanctæ peccatricis. Cur id obsecro, nisi quia ei gratissima sunt benefacta nostra.

Gregor.

Propter quod dico tibi: Remittuntur ei peccata multa, quoniam dilexit multum. Cui autem minus dimittitur, minus diligit.

Preuerb. 10  
1. Pet. 4.  
Iacob. 5.  
Charitas  
quantæ sit  
efficacia  
virtus.  
Rom. 1.

Nimirum charitas operit multitudinem peccatorum. Charitas ignis est, quo quisquis feruenter accensus est, in eo peccati rubigo omnis ad purum excoquitur. Hæc est præclarissima virtus, regina virtutum, sine qua nec fides, nec vlla alia virtus Deo placere potest. Idiotæ quispiam, modo charitate præditus sit, grator est Deo, quam tota illa veterum Academicorum & Peripateticorum frequentia, de quibus Apostolus dicit, quod cum cognouissent Deum, non sicut Deum glorificauerunt, sed euauerunt in cogitationibus suis, & obscuratum est insipiens cor eorum. Hoc loco Dominus remissionem peccatorum charitati assignat, ne quis putet fidem solam ad obtinendam veniam sufficere. Remittuntur, ait ei peccata multa, quoniam dilexit multum. Charitas autem, vt iam ante diximus, otiosa non est. Ergo ad consequendam peccatorum veniam plurimum conducunt opera bona, ex charitate proficiscentia. Mirum quod hæc nostri Euangelici adeo parumpendunt. Sed fortassis nolunt intelligere vt bene agant, & placeat illis error suus, tantum vt liberius suis possint indulgere voluptatibus. Itaque habeant sibi fidem suam, nos emamus à Deo aurum ignitum probatum, id est, vt

Remissionē  
peccatorum  
pendere ex  
charitate.

Psal. 33.

Apoc. 3.



est, feruentem charitatem, vt non appareat confusio nuditatis nostræ. Charitas vult nos Deo, charitas Deo nos similes reddit. Sine charitate impossibile est placere Deo. Charitatem Basilius Magnus Christiani hominis quasi peculiare quoddam insigne vocat: atque vt idem ait, necessarium à nobis veluti à alienum charitas erga Deum requiritur, qua carere malum est, malorum omnium longè grauissimum. Denique idem autor est, qui charitatem non habet eum diuina gratia carere. Cæterum, quod Dominus addit, Cui minus dimittitur, minus diligit, non simpliciter accipiendum est, quasi semper minus diligit, quibus pauciora peccata remittuntur: sed quod causa, quam obrem minus nobis remittatur ea sit, quod minus diligamus. Quanto enim plus diligimus, tanto faciliorem impetramus indulgentiam: & quanto minus diligimus, tanto quoque minus nobis remittitur: id est ad peccati pœnam referendum. Nam qui vel tenuissima charitate præditus est ei culpa omnis remittitur, sed non pœna. Nefas est enim à Deo dimidiam sperare veniam, vt ait Hieronymus. Denique cum paucissimi perfectam habeant charitatem, certum est multos ex hac vita decedere ita vt nondum pœna omnis illis remissa sit: ipsique in purgatorijs locis tam diu cruciantur, donec plenè satisfaciant. Quod si ita non est, neesse est fateamur electos omnes perfectos mori: quod tamen ridiculum est dicere: cum multi valde imperfecti moriantur. Aut certè affirmare cogimur necdum plenè expiatis recipi in cælum: quod est contra illam scripturæ sententiam: Nihil inquinatum intrabit in illud. Attamen certissimum est hæreticos omnes, sine purgatorio decedere: siquidem mox vt spiritum reddiderint, merguntur in tartara.

Dixit autem ad illam: Remittuntur tibi peccata. Et cœperunt, qui simul accumbebant, dicere intra se: Quis est hic, qui etiam peccata dimittit? Dixit autem ad mulierem: Fides tua te saluam fecit: vade in pace.

Quod iam Phariseo dixerat, etiam mulieri dicit, remissa ei peccata. Sed dum peccatrix sanatur, inde alij deterius languescunt, & Dominum sibi vsurpare non sua putant, quasi blasphemus sit diuina viens potestate, cum ipsi potius blasphemii fuerint. At quia Dominus huiusmodi calumnias sæpè experiebatur, contempsit, sententiamque suam mulieri confirmauit, addens: Fides tua te saluam fecit: vade in pace. Iam ante dixerat remitti ei peccata multa quod diligeret multum: cur ergo hic fide saluatam dicit, nisi quia eam vult fidem intellegi, quæ per charitatem operatur? Non dixit, sola fides, vel nuda fides, sed fides tua cum spe & charitate coniuncta te saluam fecit. Vade in pace. Peccatū inter Deum & nos discordiam facit. Ergo qui iustitiam colit, pacem secatur. Dum igitur Maria Magdalena in pace ire iubetur, nihil vtiq; aliud ei dicitur, nisi vt declinet à malo & faciat bonum, quod præstat pacem conscientie, per quam peruenitur ad illam pacem sempiternam, quam nobis in cælis pollicitus est Filius Dei Christus Iesus Deus & Dominus noster, si tamen & nos plangamus cum beatissima Maria Magdalena mala perpetrata, & toto corde ac feruenti amore ad Dominum conuersi, seruiamus illi in sanctitate & iustitia omnibus diebus nostris.

Basilius.

Misus quare nobis remittatur causa quænam sit.

Culpam dimitti absque pœna peccatorum.

Hieronym. Purgatorium ne cessario astringendum.

Sapient. 7.

Fides quomodo saluare quempiastruatur. Galat. 5.

In pace ire quid sit. Psalm. 6.

Lucæ 1.